

پیش‌ها و پاسخ‌ها

کد پرسش: ۳۷۷

احکام
احکام وضو، غسل و تیمم

پرسش کننده:
بهر روز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ پرسش: ۱۳۹۶/۱۱/۸

شماره پرسش: ۸

با عرض سلام و خدا قوت خدمت معلّمین خیرخواه دین. لطفاً مبطلات وضو را با ادله‌ی قرآنی و روایی تبیین فرمایید. ممنونم

تاریخ پاسخ به پرسش: ۱۳۹۶/۱۱/۱۶

پاسخ به پرسش شماره: ۸

سلام بر شما برادر مؤمن که از تقلید می‌پرهیزید و در پی شناخت احکام دین از روی دلیل هستید و می‌دانید که معلّم خیرخواه دین کسی است که آن را با ادله‌ی قرآنی و روایی تعلیم می‌دهد، نه با رساله‌ی عملیه و توضیح المسائل که خالی از ادله‌ی قرآنی و روایی است و تنها به کار مقلدان تنبل می‌آید، تا گمان کنند که دیندارند و با خاطری آسوده، به دنیای خود مشغول شوند، تا آن گاه که مرگشان فرا رسد، در حالی که دین را نشناخته‌اند و احکام آن را به جای نیاورده‌اند و اعمالشان نزد خداوند مانند خاکستری است که تندبادی بر آن بوزد و آن را پراکنده گرداند (در این باره، بنگرید به: گفتار ۳۱ و ۱۰۲).

اما مبطلات وضو در کتاب خداوند پنج چیز است: ادرار، مدفوع، باد شکم، جنابت و زوال هوشیاری که با خواب و بیهوشی تحقق می‌یابد؛ چنانکه فرموده است: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ﴾ (مائده/ ۶)؛ «ای کسانی که ایمان آوردید! هر گاه به نماز برخاستید، روی‌هاتان و دست‌هاتان تا آرنج‌ها را بشویید و بر سرهاتان و پاهاتان تا دو برآمدگی مسح کنید و اگر جنب بودید شست‌وشو کنید و اگر بیمار بودید یا در سفری بودید یا یکی از شما از قضاء حاجت آمد یا با زنان نزدیکی کردید، پس آب نیافتید، پس خاکی پاک را قصد کنید، پس بر روی‌هاتان و دست‌هاتان از آن بمالید». توضیح آنکه فقره‌ی ﴿أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ﴾؛ «یا یکی از شما از قضاء حاجت آمد» بر مبطل بودن چیزی که در قضاء حاجت از انسان خارج می‌شود دلالت دارد و آن ادرار، مدفوع و باد شکم است و فقره‌ی ﴿أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ﴾؛ «یا با زنان نزدیکی کردید» و فقره‌ی

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا﴾؛ «و اگر جنب بودید شست و شو کنید» بر مبطل بودن جنابت دلالت دارد که البته موجب غسل است و فقره‌ی ﴿إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ﴾؛ «هرگاه به نماز برخاستید» بر مبطل بودن خواب دلالت دارد؛ با توجه به اینکه ظاهراً مراد از برخاستن به نماز، برخاستن از خواب برای آن است، نه مطلق برخاستن برای آن و با این وصف، بیهوشی به طریق اولی مبطل است، بلکه ﴿إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ﴾؛ «هرگاه به نماز برخاستید»، شامل برخاستن از بیهوشی برای آن نیز می‌شود و از این رو، می‌توان زوال هوشیاری را مبطل دانست و این قول اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم (مسند أحمد، ج ۱، ص ۱۱۱؛ سنن ابن ماجه، ج ۱، ص ۱۶۱؛ سنن أبی داود، ج ۱، ص ۵۳؛ سنن البیهقی، ج ۱، ص ۱۱۸؛ کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۳۶؛ ابن بابویه، من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۶۱؛ طوسی، الإستبصار، ج ۱، ص ۷۹؛ همو، تهذیب الأحکام، ج ۱، ص ۶) و قول منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی و قول عروة بن زبیر، عطاء، حسن بصری، زهری، مزنی و بیشتر اهل علم است، بلکه ظاهر از قول ابو حنیفه، مالک، شافعی و ابن حنبل نیز همین است؛ چراکه آنان خواب را جز در حالت ایستاده یا نشسته و بدون تکیه دادن مبطل دانسته‌اند و مبطل ندانستن خواب در این حالت از آن روست که با زوال هوشیاری همراه نیست؛ با توجه به اینکه ایستادن یا نشستن بدون تکیه دادن، از بقاء هوشیاری حکایت دارد و با این وصف، ماهیت خواب تحقق نیافته تا بطلان وضو تحقق یابد و روشن است که شک در بقاء وضو، مجرای استصحاب است.

دفتر حفظ و نشر آثار منصور حاشمی خراسانی
بخش با تکنولوژی به پیش

پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار منصور حاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

صفحه کانال تلگرام پایگاه

صفحه گوگل پلاس پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک مطلب فوق

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.